

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918”
1.2. Facultatea	de TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.3. Departamentul	TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI MUZICĂ RELIGIOASĂ
1.4. Domeniul de studii	ARTE VIZUALE
1.5. Ciclul de studii	LICENȚĂ 2020-2023
1.6. Programul de studii	ARTĂ SACRĂ

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	PRACTICĂ DE SPECIALITATE ȘANTIER (FRESCĂ) (I)			2.2. Cod disciplină	ARS 122
2.3. Titularul activității de curs	Simona-Teodora Roșca-Neacșu				
2.4. Titularul activității de seminar	Simona-Teodora Roșca-Neacșu				
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare	VP
2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)					O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	-	din care: 3.2. curs	-	3.3. seminar	-
3.4. Total ore din planul de învățământ	-	din care: 3.5. curs	-	3.6. seminar/laborator	-
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					0
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					0
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					0
• Tutoriat					0
• Examinări					5
• Alte activități (studiu după obiecte, model viu și după copii ale unor icoane autentice)					20
Total ore activități individuale					25

3.7 Total ore studiu individual	25
3.8 Total ore din planul de învățământ	50
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Atelier dotat cu șevalete, mese pentru desen, planșete, casetoane și suprafețe arhitecturale / pentru tehnicile de frescă</i>
--------------------------------	--

	<i>(suport/zidărie) / șantier</i>
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>Atelier dotat cu șevalete, mese pentru desen, planșete, casetoane și suprafețe arhitecturale / pentru tehnicile de frescă (suport/zidărie) / șantier</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Cunoaștere și înțelegere</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Se studiază modul de elaborare în diverse tehnici specifice artelor murale a unor motive din repertoriul propus de coordonator; ▪ Înțelegerea și cunoașterea parcursului cronologic al istoriei meșteșugului și tehnologiei; ▪ Cunoașterea celor mai importante și actuale tehnici și tehnologii aplicabile domeniului artistic; ▪ Capacitatea de a stăpâni limbajul și noțiunile de specialitate; ▪ Identificarea modalităților de transfer a cunoștințelor și competențelor de la alte discipline (ex.: perspectivă, anatomie, istoria artei etc) înspre disciplina de atelier (măiestrie); ▪ Asimilarea noțiunilor de bază referitoare la tehnicile artei murale, dezvoltarea abilităților, a modalităților de exprimare prin compoziție, îndrumarea și orientarea spre un demers artistic bine construit. <p>C2. Explicare și interpretare</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Formarea unei concepții despre tehnici specifice artelor murale prin analiza modului în care este concepută și construită opera de artă; ▪ Prezentarea, diferențierea, compararea, caracterizarea materiilor prime și utilajelor tehnologice cu care se operează pentru transpunerea proiectelor; ▪ Capacitatea de a utiliza metodologiile tehnice și tehnologice specifice disciplinei; ▪ Explicarea unor teorii care stau la baza cunoașterii tehnicilor specifice artei murale; ▪ Demonstrarea și comentarea unor procedee de lucru prin studii de caz; ▪ Operarea cu un ansamblu de concepte necesare proiectării și dezvoltării lucrării de expresie plastică/propriului proiect plastic; ▪ Raportarea la lucrările personale și la cele din istoria artelor vizuale. <p>C3. Instrumental – aplicative</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Însușirea unor noțiuni generale despre metode de documentare și transpunere în proiect; ▪ Formarea și consolidarea abilităților și deprinderilor practice ale viitorului artist muralist; ▪ Utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de lucru specifice; ▪ Aplicarea unor principii și metode de bază pentru a opera cu noțiuni și metode specifice studiului tehnicilor artei murale; ▪ Acumularea sistemică cantitativă și calitativă a cunoștințelor din domeniul artelor vizuale și conexe; ▪ Evaluarea și autoevaluarea activităților practice prin analiza lucrărilor; ▪ Proiectarea unor activități opționale de tip workshop, expoziție (desfășurate în spații convenționale și/ sau neconvenționale).
Competențe transversale	<p>CT1. Dezvoltarea capacității de autoevaluare și evaluare artistică</p> <p>CT2. Dobândirea unor abilități de lucru interactiv</p> <p>CT3. Manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul practic al cunoașterii domeniului de lucru;</p>

	<p>CT4. Cultivarea unui mediu artistic de observație și înțelegere a disciplinei, de elaborare de proiecte și de percepere a temelor;</p> <p>CT5. Deprinderea lucrului în echipă;</p> <p>CT6. Participarea la propria dezvoltare profesională și raportarea la domeniul de studiu ales;</p> <p>CT7. Valorificarea creativă a propriului potențial în activitățile de cercetare și practice;</p> <p>CT8. Stimularea interesului și a creativității;</p> <p>CT9. Promovarea unui sistem de valori culturale.</p>
--	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Transmiterea noțiunilor teoretice și realizarea aplicațiilor practice specifice domeniului picturii în tehnica FRESCĂ, dezvoltarea aptitudinilor artistice de vizualizare prin conștientizarea, asimilarea și reprezentarea principiilor grafice, constructive și valorice din cadrul modelelor din temele propuse. Predarea noțiunilor fundamentale ale tehnicilor specifice artei murale prin prisma dezvoltării creativității și a gândirii critice a studentului cu abordare teoretică și practică/tehnică. Suportul teoretic este asigurat de elemente de istoria și teoria artei în scopul conceptualizării reprezentării vizuale, de asemenea introducerea și raportarea la mediul artistic contemporan. Clarificarea specificului tehnicii (de la pregătirea suportului la lucrarea finală). Clarificarea semnificației raporturilor dimensionale, a proporțiilor formelor (relatii gol-plin, static-dinamic, formă închisă-formă deschisă, păstrarea planului-distrușgerea planului) și a raportului suprafeței decorate cu arhitectura și mediul ambient.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>Se urmărește însușirea cunoștințelor privind tehnicile tradiționale specifice artei murale (frescă bizantină și occidentală, sgraffito-ul, tempera a secco pe suporturi fixe / mobile etc.).</p>

8. Conținuturi

8.1. Practică de specialitate, Șantier-Frescă	Metode de predare	Observații
<p>1-2. Prezentarea temei ce urmează a fi pusă în practică pe un șantier de pictură bisericească.</p> <p>-Se stabilește zona de transpunere și imaginea ce urmează a fi realizată</p> <p>-Se identifică metode de studiu personal și colectiv în vederea stabilirii unei strategii de punere în operă a lucrării personale.</p> <p>-Se distribuie materialele necesare realizării proiectului ce urmează a fi transpus</p>	<p>Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimare și proiectii video</p>	<p>2 ore fizice</p>

<p>3. Instrucțaj de protecția muncii și PSI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se stabilesc norme interne de prevenire a accidentelor și a situațiilor ce pot pune în pericol viața și sănătatea participanților la practica de specialitate dar și a celorlalte persoane din preajmă. 	<p>Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații. Materiale didactice imprimare și proiecții video.</p>	<p>1 oră fizică</p>
<p>4- 5. Studiul imaginii propuse pentru realizarea în tehnica frescă</p> <ul style="list-style-type: none"> - compoziție, relația volumetrică a componentelor studiate, construcția liniară - contraste valorice în percepția vizuală a formei. Relația ton local- treaptă tonală 	<p>Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>6- 10. Concepera unui ansamblu cromatic coerent plecând de la modelul de studiu ales și folosind desenul pregător realizat anterior.</p> <ul style="list-style-type: none"> - expresivități ale ale petei valorice și ale formei ținând cont de specificul sintezelor artei bizantine. - modalități de obținere a materialității, prin valorație - aplicații practice - pregătirea peretelui suport - demonstrații practice în vederea obținerii unui rezultat sustenabil pe tema propusă 	<p>Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimare</p>	<p>5 ore fizice</p>
<p>10- 15. Analiza proiectului de culoare obținut și alegerea unei strategii individuale de transpunere pe suportul final</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modalități plastice de redare a volumului și a spațiului Expresivități ale liniei, ale petei valorice și ale formei - Particularități ale raportului lumină- umbră, în perceperea și redarea formelor, de la elementele constitutive la ansamblu - Deprinderi în vederea abordării corecte a tehnologiei și tehnicilor specifice frescei - aplicații practice 	<p>Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimare</p>	<p>5 ore fizice</p>
<p>15- 45. Raportul formă- suprafață, studiul elementelor anatomice- nas, ochi, buze, ureche</p> <ul style="list-style-type: none"> - Decalcarea imaginii de ansamblu și perforarea ei pentru transpunere. - Organizarea participanților pentru o cât mai fluentă și echilibrată activitate pe tot parcursul activității. - Probe de culoare - Transpunerea desenului prin transfer de pigment - Întărirea desenului și corectura acestuia - Sclivisirea suprafețelor ce se doresc a fi abordate și incizarea desenului pentru păstrarea liniei din proiect. - Aplicarea culorilor de bază și repetarea acestora - Începerea desenului inițial și al modeleului suprafeței. -Înțelegerea particularităților de tratare a diferitelor elemente de compoziție. - Depistarea situațiilor de tehnică dificilă și a soluțiilor de remediere corectă. - Continuarea sclivisirii și pregătirii suportului în vederea continuării și finalizării proiectului. 	<p>Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimare</p>	<p>30 ore fizice</p>

<p>45 - 48. Finalizarea practicii de specialitate</p> <ul style="list-style-type: none"> - În vederea încheierii procedurii de transpunere se va proceda la evidențierea corecturilor ce se impun. Totodată se stabilesc soluțiile ce pot fi abordate. - Organizarea șantierului pentru închiderea activității (se demontează schela, se strâng materialele de lucru, se va curăța și mătura spațiul aferent) 	<p>Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimare</p>	<p>3 ore fizice</p>
<p>49 - 50. Dialog de final cu dezbatere colectivă a rezultatului individual obținut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea capacității de înțelegere a specificului tehnicii și a tipologiei imaginii bizantine în raport cu experiența personală a fiecăruia. - Stabilirea unui punctaj personal pentru evaluarea cunoștințelor și aptitudinilor deprinse în acest interval de timp. 	<p>Explicații, dialog dirijat, conversații.</p>	<p>2 ore fizice</p>

8.3. Bibliografie

CENNINI, Cennino, *Tratatul de pictură*, ed. Meridiane, București, 1977.

DANIEL, V. Thompson, *The materials and techniques of medieval paintings*, Dover Publications, Inc. New York, N.Y., 1956.

DA VINCI, Leonardo, *Tratat despre pictură*, ed. Meridiane, București, 1971.

CERNEA, Emanuela; PĂTRĂȘCANU, Lucreția, *Frescele Mănăstirii Argeșului*, MNAR, București, 2019.

*** *Dicționar de Artă, A-M*, ed. Meridiane, București, 1995.

*** *Dicționar de Artă, N-Z*, ed. Meridiane, București, 1997.

DIONISIE din Furna, *Carte de pictură*, Editura Meridiane, București, 1979.

DIONISIE din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Editura Sofia, București, 2000.

DRĂGUȚ, Vasile, *Pictura Murală din Moldova sec. XV-XVI*, Editura Meridiane, 1982.

ISTUDOR I., *Noțiuni de chimia picturii*, Editura ACS, ediția a III-a, București, 2011.

KORDIS, Georgios, *Ritmul în pictura bizantină*, Editura Bizantină, București, 2008, traducere de Coman Mihai.

LAZAREV, Victor, *Istoria picturii bizantine*, 3 vol., Editura Meridiane, București, 1980.

LĂZĂRESCU, Liviu, *Tehnica picturii în ulei*, ed. Polirom, Iași, 2009.

Acad. MANOLIS CHATZIDAKIS, *The Cretan Painter Theophanis, The wall-paintings of the Holy Monastery of Stavronikita*, Published by the Holy Monastery of Stavronikita, Mount Athos, 1986.

MORA, P. și L. & PHILIPPOT, P., *Conservarea picturilor murale*, Editura Meridiane, București, 1986.

NADELJE, Laneyrie-Dagen, *Pictura – secrete și dezvăluiri*, ed. RAO, 2004.

SĂNDULESCI, C. Verna, *Materiale și Tehnica Picturii*, Editura Marineasa, Timișoara, 2000.

ȘTEFĂNESCU, I. D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, București, 1973.

VASARI, Giorgio, *Viețile pictorilor, sculptorilor și arhitecților*, 3 vol., ed. Meridiane, București, 1968.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Practica de specialitate – Șantier Frescă, se bazează pe expuneri teoretice și studii de caz pe imagini din istoria artelor plastice și decorative, pe lucrări practice realizate în timpul orelor de atelier și șantier. Prin studiul acestei discipline se urmărește asimilarea unui sistem unitar de cunoștințe, priceperi și deprinderi specific profesionale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			-
		-	-
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	70 %
	<i>- Activitate la seminar</i>		30 %
10.6 Standard minim de performanță: Pentru nota 5 (cinci): studentul cunoaște noțiunile teoretice și realizarea aplicațiilor practice specifice domeniului desenului.			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
20.09.2020		
Data avizării în departament 21.09.2020	Semnătura director de departament